

OBSAH

Úvodné slovo autorov.	13
1. kapitola VÝVOJ EURÓPSKEJ INTEGRÁCIE	
I. ÚVOD	15
II. EURÓPSKA INTEGRÁCIA	15
A. Myšlienkové koncepcie európskej integrácie	16
B. Pozadie európskej integrácie	16
C. Povojnová Európa a jej usporiadanie	17
D. Stupne ekonomickej integrácie	18
E. Vznik troch Európskych spoločenstiev	20
1. Európske spoločenstvo uhlia a ocele (ESUO)	20
2. Európske spoločenstvo pre atómovú energiu (EUROATOM)	
a Európske hospodárske spoločenstvo (EHS)	22
a) Od Luxemburského kompromisu k Jednotnému	
európskemu aktu	24
b) Rozširovanie Spoločenstiev a integrácia mimo	
Európskych spoločenstiev.	26
c) Európska politická spolupráca	26
d) Rozpočet Spoločenstiev.	28
3. Jednotný európsky akt	29
III. VZNIK EURÓPSKEJ ÚNIE	30
A. Zmeny v cieľoch a úlohách Spoločenstva	31
B. Trojpilierová štruktúra Európskej únie	32
C. Amsterdamská zmluva	34
D. Zmluva z Nice	36
IV. SLOVENSKÁ REPUBLIKA A EURÓPSKA ÚNIA	38
V. KONVENT O BUDÚCNOSTI EURÓPY A ÚSTAVNÁ ZMLUVA	
EURÓPSKEJ ÚNIE	41
Odporúčaná literatúra.	44
2. kapitola POSTAVENIE, CIELE A PRÁVOMOCI EURÓPSKÝCH	
SPOLOČENSTIEV A EURÓPSKEJ ÚNIE	
I. POVAHA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV A EURÓPSKEJ ÚNIE	
A ICH MEDZINÁRODNOPRÁVNA SUBJEKTIVITA	47
A. Pojem medzinárodnoprávna subjektivita.	47

B. Medzinárodnoprávna subjektivita Európskych spoločenstiev	48
1. Zmluvná teória	48
2. Uznanie medzinárodným spoločenstvom	49
C. Medzinárodnoprávna subjektivita Európskej únie	49
II. CIELE EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV A EURÓPSKEJ ÚNIE	51
III. DEĽBA MOCI V EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTVÁCH	54
A. Horizontálna a vertikálna deľba moci	54
1. Výlučné právomoci ES	56
2. Zmiešané (delené) právomoci	56
3. Výlučné právomoci členských štátov	57
B. Explicitné a implicitné právomoci Európskych spoločenstiev	58
C. Deľba moci podľa návrhu Ústavnej zmluvy Európskej únie	61
1. Výlučná právomoc Európskej únie	62
2. Delená právomoc	62
IV. ČLENSTVO V EURÓPSKEJ ÚNII	63
A. Obsah členstva	63
B. Zásada posilnenej spolupráce	65
C. Vznik členstva	67
D. Ukončenie a obmedzenie členstva	68
Odporúčaná literatúra.	71

3. kapitola INŠTITÚCIE EURÓPSKEJ ÚNIE

ŠTRUKTÚRA ORGÁNOV	73
A. Európska rada	74
1. Zloženie.	74
2. Úlohy	74
B. Rada	76
1. Zloženie.	76
2. Právomoci Rady	77
3. Výbor stálych zástupcov (COREPER)	78
4. Generálny sekretariát	78
5. Rozhodovanie v Rade	79
a) Hlasovanie jednoduchou väčšinou	79
b) Hlasovanie dvojtretinovou väčšinou	79
c) Hlasovanie kvalifikovanou väčšinou do 1. mája 2004.	79
d) Jednomyseľné hlasovanie	80
6. Hlasovanie v Rade po 1. máji 2004.	81
C. Komisia	83
1. Zloženie.	83
2. Právomoci	85
a) Legislatívne právomoci.	85

b) Výkonné a administratívno-správne úlohy	86
c) Vonkajšie vzťahy.	87
3. Vnútorná štruktúra Komisie	87
D. Európsky parlament.	89
1. Zloženie.	89
2. Právomoci	91
Legislatívne právomoci Európskeho parlamentu	91
a) Konzultačný postup	92
b) Kooperačný postup	93
c) Spolurozhodovací postup	94
d) Súhlas Európskeho parlamentu	96
Kontrolné právomoci Európskeho parlamentu	96
E. Európsky súdny dvor a Súd prvého stupňa	97
1. Európsky súdny dvor	98
2. Súd prvého stupňa	99
3. Súdne panely	100
4. Jurisdikcia Európskeho súdneho dvora, Súdu prvého stupňa a súdnych panelov	100
F. Účtovný dvor	102
G. Hospodársky a sociálny výbor.	103
H. Výbor regiónov	103
I. Ombudsman	104
J. Európska centrálna banka	104
K. Európska investičná banka	105
L. Ďalšie orgány Európskej únie s právnou subjektivitou	106
Odporúčaná literatúra.	107

4. kapitola **POVAHA KOMUNITÁRNEHO PRÁVA**

I. ÚVOD	110
II. ZÁSADA PREDNOSTI KOMUNITÁRNEHO PRÁVA	112
III. PRIAMA POUŽITEĽNOSŤ KOMUNITÁRNEHO PRÁVA	117
IV. PRIAMY ÚČINOK KOMUNITÁRNEHO PRÁVA	119
V. NEPRIAMY ÚČINOK KOMUNITÁRNEHO PRÁVA	126
VI. ZODPOVEDNOSŤ ČLENSKÉHO ŠTÁTU ZA ŠKODU SPÔSOBENÚ PORUŠENÍM PRÁVNEHO PORIADKU SPOLOČENSTVA	128
Odporúčaná literatúra	136

5. kapitola **PRAMENE EURÓPSKEHO PRÁVA**

I. POJEM EURÓPSKE PRÁVO	138
II. PRAMENE EURÓPSKEHO PRÁVA A ICH POVAHA	138

A. Primárne komunitárne právo	139
1. Povaha primárneho práva	140
2. Povaha primárneho práva v porovnaní s medzinárodným právom	143
B. Základné práva a všeobecné právne zásady	144
1. Rešpektovanie základných ľudských práv	145
2. Zásada subsidiarity a proporcionality	146
3. Zásada právnej istoty a ochrany legitímnych očakávaní	148
4. Zásada zákazu diskriminácie	149
5. Zásada transparentnosti	150
C. Medzinárodné zmluvy uzavreté Spoločenstvom a tretími štátmi, prípadne medzinárodnými organizáciami	151
1. Priama použiteľnosť medzinárodnej zmluvy	152
2. Priamy účinok medzinárodných zmlúv v komunitárnom práve	153
D. Sekundárne pramene	154
1. Nariadenia	155
2. Smernice	156
a) Priamy účinok smerníc	157
b) Nepriamy účinok smerníc	161
c) Náhodný (výnimočný) priamy účinok smerníc	162
3. Rozhodnutia	165
4. Odporúčania a stanoviská	166
5. Rozhodnutia komunitárnych súdov	166
E. Primárne úniové právo	167
F. Sekundárne úniové právo	167
✓ III. PRAMENE PRÁVA EURÓPSKEJ ÚNIE PODĽA NÁVRHU ÚSTAVNEJ ZMLUVY EÚ	168
A. Primárne pramene – Ústavná zmluva Európskej únie	168
B. Sekundárne pramene	169
Odporúčaná literatúra.	171

6. kapitola SÚDNA OCHRANA V EURÓPSKOM SPOLOČENSTVE

I. ZÁKLADY EURÓPSKEHO SÚDNICTVA	174
II. DRUHY KONANIA PRED EURÓPSKYM SÚDNYM DVOROM	174
A. Konanie o porušení zmluvy	175
B. Konanie o neplatnosti	179
C. Adhézna námietka protiprávnosti	184
D. Konanie o nečinnosti	185
E. Konanie o predbežnej otázke	186
F. Konanie o náhrade škody	195
G. Konanie o pracovnoprávných a obdobných nárokoch	199
H. Konanie o žalobách v bankovom sektore	200
I. Rozhodcovské konanie (arbitráž)	200

J. Medzinárodné rozhodcovské konanie	201
K. Konanie o preventívnej kontrole zlučiteľnosti medzinárodnej zmluvy s komunitárnym právom	201
L. Dočasné opatrenia	203
1. Dočasné opatrenia prijímané na komunitárnej úrovni	203
2. Predbežné opatrenia prijímané súdmi členských štátov	204
III. PROCESNOPRÁVNA STRÁNKA KONANIA PRED EURÓPSKYM SÚDNYM DVOROM	206
IV. OPRAVNÉ PROSTRIEDKY	209
A. Odvolanie	209
B. Odpor tretej strany	210
C. Obnova konania	210
Relevantné ustanovenia Zmluvy o založení Európskych spoločenstiev . . .	211
Odporúčaná literatúra	216
 7. kapitola VOĽNÝ POHYB TOVARU	
I. ÚVOD	220
II. COLNÁ ÚNIA	221
III. KVANTITATÍVNE OBMEDZENIA DOVOZU A VÝVOZU A OPATRENIA S ROVNOCENNÝM ÚČINKOM	226
IV. PRÍPUSTNÉ OBMEDZENIA VOĽNÉHO POHYBU TOVAROV	236
V. TECHNICKÁ NORMALIZÁCIA	241
A. Technická harmonizácia	242
1. Nový prístup	242
2. Odvetvový prístup	244
B. Nové obchodné prekážky	245
Relevantné ustanovenia Zmluvy o založení Európskych spoločenstiev . . .	246
Odporúčaná literatúra	249
 8. kapitola VOĽNÝ POHYB SLUŽIEB A SLOBODA PODNIKANIA	
I. ÚVOD DO VOĽNÉHO POHYBU SLUŽIEB	252
A. Pojem a význam	252
B. Právny základ	254
C. Prípustné obmedzenia voľného pohybu služieb	255
D. Voľný pohyb právnych služieb	260
II. SLOBODA PODNIKANIA	265
A. Obsah a právny základ slobody podnikania	265
B. Prípustné obmedzenia slobody podnikania	270

Relevantné ustanovenia Zmluvy o založení Európskych spoločenstiev . . .	271
Odporúčaná literatúra	275
9. kapitola VOĽNÝ POHYB PRACOVNÍKOV	
I. ÚVOD	277
II. OBSAH A PRÁVNY ZÁKLAD	277
III. PRÍPUSTNÉ OBMEDZENIA VOĽNÉHO POHYBU PRACOVNÍKOV	288
IV. PRECHODNÉ OBDOBIE VO VZŤAHU K SLOVENSKEJ REPUBLIKE . . .	292
Relevantné ustanovenia Zmluvy o založení Európskych spoločenstiev . . .	293
Odporúčaná literatúra.	294
10. kapitola VOĽNÝ POHYB KAPITÁLU	
I. VÝVOJ A PRÁVNY ZÁKLAD	296
II. PRÍPUSTNÉ VÝNIMKY ZO ZÁSADY VOĽNÉHO POHYBU KAPITÁLU . .	301
A. Daňová legislatíva	302
B. Verejný poriadok a verejná bezpečnosť	303
C. Sloboda podnikania	303
III. ZÁKLADNÁ SEKUNDÁRNA LEGISLATÍVA V OBLASTI VOĽNÉHO POHYBU KAPITÁLU A PLATIEB	304
IV. PRECHODNÉ OBDOBIE VO VZŤAHU K SLOVENSKEJ REPUBLIKE	304
Relevantné ustanovenia Zmluvy o založení Európskych spoločenstiev . . .	306
Odporúčaná literatúra.	308
11. kapitola HOSPODÁRSKA A MENOVÁ POLITIKA	
I. ÚVOD	309
II. HOSPODÁRSKA POLITIKA	310
A. Základy spoločnej hospodárskej politiky	310
B. Rozpočtová politika	312
C. Priemyselná politika	313
D. Štrukturálna politika	313
1. Európsky fond pre regionálny rozvoj	314
2. Európsky sociálny fond	314
3. Európsky poľnohospodársky garančný a usmerňovací fond	314
4. Finančný nástroj na usmerňovanie rybolovu	315
a) PHARE (Poland and Hungary Assistance for Restructuring of the Economy)	317

b) ISPA (Instrument for Structural Policies for Pre-accession) . . .	317
c) SAPARD (Special Accession Programme for Agriculture and Rural Development)	317
III. MENOVÁ POLITIKA	318
A. Vývoj menovej politiky	318
B. Hospodárska a menová únia	319
1. Tri štádiá hospodárskej a menovej únie	319
a) Prvá etapa (1988-1994)	319
b) Druhá etapa (1994-1998)	320
c) Tretia etapa (1999-2002)	320
2. Dôvody na vznik hospodárskej a menovej únie	323
3. Dôvody proti vzniku hospodárskej a menovej únie	323
a) Ekonomické dôvody	323
b) Politické dôvody	324
IV. INŠTITUCIONÁLNY RÁMEC HOSPODÁRSKEJ A MENOVEJ ÚNIE	324
A. Európska centrálna banka	324
B. Európsky systém centrálnych bánk	325
C. Európska investičná banka	325
V. BUDÚCNOSŤ SLOVENSKA VO VZŤAHU K HOSPODÁRSKEJ A MENOVEJ ÚNII	326
VI. KONVENT O BUDÚCNOSTI EURÓPSKEJ ÚNIE	327
A. Všeobecná hospodárska politika	327
B. Rozpočtová politika	327
C. Inštitucionálny rámec	328
Odporúčaná literatúra	329

12. kapitola **PRÁVO HOSPODÁRSKEJ SÚŤAŽE V EURÓPSKEJ ÚNII**

I. ÚVOD DO PRÁVA HOSPODÁRSKEJ SÚŤAŽE V EURÓPSKEJ ÚNII	332
II. PRAMENE SÚŤAŽNÉHO PRÁVA	333
III. KARTELOVÉ DOHODY (ČLÁNOK 81 ODS. 1 ZES)	335
A. Pôsobnosť článku 81 ods. 1 ZES	336
1. Pojem podnik	337
2. Dohody, rozhodnutia a zosúladené postupy	338
3. Vplyv na obchod medzi členskými štátmi	341
4. Pravidlo <i>de minimis</i>	342
5. Ohrozenie súťaže	343
B. Horizontálne a vertikálne dohody	345
1. Horizontálne dohody obmedzujúce súťaž	346
a) Ustanovenie cien (cenový kartel) a rozdelenie trhov	346
b) Diskriminácia obchodných partnerov	348

2. Vertikálne dohody obmedzujúce súťaž	348
a) Dohody o výhradnom nákupe	349
b) Dohody o výlučnej distribúcii tovaru	349
c) Dohody o výlučnom predaji určeným odberateľom	350
d) Dohody o selektívnej distribúcii	350
e) Franchisingové dohody	351
f) Dohody o výlučných nákupoch	351
g) Viazané dohody	352
h) Odporúčané a maximálne predajné ceny	352
C. Individuálne a blokové výnimky zo zákazu dohôd obmedzujúcich súťaž	352
1. Individuálne výnimky	352
a) Dohody o výskume a vývoji	353
b) Dohody o výrobe	353
c) Nákupné dohody	354
d) Marketingové dohody	354
e) Dohody o štandardizácii	354
f) Enviromentálne dohody	354
2. Blokové výnimky	355
a) Nariadenie o vertikálnych dohodách	356
b) Nariadenie o dohodách o distribúcii automobilov	358
c) Nariadenie o dohodách o špecializácii	359
d) Nariadenie o dohodách o výskume a vývoji	359
IV. ZÁKAZ ZNEUŽÍVANIA DOMINANTNÉHO POSTAVENIA (ČLÁNOK 82 ZES)	361
A. Dominantné postavenie a relevantný trh	362
1. Vymedzenie tovarového relevantného trhu	363
2. Priestorový a časový relevantný trh	364
3. Podiel na relevantnom trhu a jeho štruktúra	365
4. Vplyv na obchod medzi členskými štátmi	365
B. Zneužitie dominantného postavenia	366
1. Odmietnutie dodávok	366
2. Cenová diskriminácia	368
3. Junktim	370
V. KONTROLA KONCENTRÁCIÍ	371
A. Nariadenie o kontrole koncentrácií	372
B. Notifikácia koncentrácie	373
C. Kritériá na posudzovanie koncentrácie	375
D. Vzťah medzi Spoločenstvom a členskými štátmi pri kontrole koncentrácií	378
1. Právomoc pri kontrole koncentrácie (<i>One stop merger control</i>) . . .	378
2. Nemecká a holandská klauzula	378
E. Návrh nariadenia o kontrole koncentrácií	379

VI. NOVÁ PRÁVNÁ ÚPRAVA APLIKÁCIE OCHRANY HOSPODÁRSKEJ SÚŤAŽE V EURÓPSKEJ ÚNII	380
A. Vzťah medzi článkom 81 a 82 ZES a národným súťažným právom . . .	380
1. Komisia	381
2. Vnútroštátne orgány	383
3. Vnútroštátne súdy	384
B. Jednotný výklad práva	384
C. Politika zmierlivosti Komisie	384
VII. ŠTÁTNA POMOC (ČLÁNOK 87 ZES)	386
A. Generálny zákaz štátnej pomoci v článku 87 ods. 1 ZES	388
B. Výnimky zo zákazu podľa článku 87 ods. 2 ZES	390
C. Výnimky zo zákazu podľa článku 87 ods. 3 ZES	390
D. Pravidlá na oznamovanie štátnej pomoci	392
1. Nariadenie o štátnej pomoci pre školenia	392
2. Nariadenie o štátnej pomoci <i>de minimis</i>	393
3. Nariadenie o štátnej pomoci pre malých a stredných podnikateľov .	393
4. Nariadenie o štátnej pomoci na podporu zamestnanosti	393
5. Oznamovacia povinnosť	394
Odporúčaná literatúra	397
 13. kapitola SPOLOČNÁ ZAHRANIČNÁ A BEZPEČNOSTNÁ POLITIKA	
I. ÚVOD	400
II. CIELE	401
III. NÁSTROJE SPOLOČNEJ ZAHRANIČNEJ A BEZPEČNOSTNEJ POLITIKY	402
A. Všeobecné smery	402
B. Spoločné stratégie	402
C. Spoločné postoje	403
D. Spoločné postupy	403
E. Rozhodnutia	403
F. Deklarácie	404
IV. ROZHODOVACIE MECHANIZMY	404
V. INŠTITUCIONÁLNY RÁMEC	405
A. Európska rada	405
B. Rada	406
C. Predsedníctvo EÚ	406
D. Generálny tajomník Rady – Vysoký predstaviteľ pre spoločnú zahraničnú a bezpečnostnú politiku	406
E. Politická jednotka	407
F. Komisia	407
G. Ostatné orgány	408
H. Úloha členských štátov	408

VI. EURÓPSKA BEZPEČNOSTNÁ A OBRANNÁ POLITIKA	409
VII. ZÁPADOEURÓPSKA ÚNIA	410
VIII. ZAKOTVENIE SPOLOČNEJ ZAHRANIČNEJ A BEZPEČNOSTNEJ POLITIKY V NÁVRHU ÚSTAVNEJ ZMLUVY EURÓPSKEJ ÚNIE	411
Odporúčaná literatúra	413
 14. kapitola SPOLUPRÁCA V OBLASTI JUSTÍCIE A VNÚTRA	
I. ÚVOD	415
II. VÝVOJ	416
III. NÁČRT OBSAHU SPOLUPRÁCE V OBLASTI JUSTÍCIE A VNÚTRA. . . .	418
A. Azylová, vízová a imigračná politika	418
B. Súdna spolupráca v civilných a obchodných veciach	419
C. Schengenský systém	420
D. Občianstvo Európskej únie	421
E. Policajná a justičná spolupráca v trestných veciach	422
IV. PRÁVNE NÁSTROJE	423
A. Rámcové rozhodnutie	423
B. Rozhodnutie	423
C. Opatrenie	423
D. Spoločný postoj	424
E. Medzinárodný dohovor	424
F. Spoločné opatrenie	424
V. INŠTITUCIONÁLNY RÁMEC	424
A. Európska rada	424
B. Rada	425
C. Komisia	425
D. Európsky policajný úrad	426
E. Európsky úrad pre boj proti podvodom	426
F. Európska jednotka pre justičnú spoluprácu	427
G. Európska justičná sieť pre trestné veci	427
H. Európska justičná sieť pre civilné a obchodné veci	427
I. Európske fórum o prevencii organizovaného zločinu	428
VI. NÁVRH ÚSTAVNEJ ZMLUVY EURÓPSKEJ ÚNIE	428
Odporúčaná literatúra	430
ZOZNAM SKRATIEK	433
PREHLAD NIEKTORÝCH POUŽÍVANÝCH POJMOV	435